

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVARMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre . . . 12 korona.
fél évre . . . 6 ..
negyed évre . . . 3 ..

Egyes száma ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitólér sora 40 fillér.

Földmives iskolák.

Semmi teren nem haladt Magyarországon annyit, mint a mezőgazdaság terén. És az jól van így, mivel az ország túlzóme gazdasággal foglalkozik, szükséges az érdekeik istápolása. Ily újabb reform: a szakértelem fejlesztése. Ehhez csak helyes irányu és kellően gondozott szakoktatás útján juthatunk. A mezőgazdaság fellendülésének ez a legfontosabb eszköze.

A földmivelésügyi kormány igyekszik is a gazdasági kiképzést általánossá tenni. Nálunk a nép gazdasági szakértelmének az alapját megvetni főként a földmivesiskolák volnának hivatva. Ez meg is felelt a célnak. Most azonban Serényi Béla földmivelésügyi miniszter egy lépéssel tovább akarna menni. Egész új tantervet léptetnek életbe! . . . De ez ezuttal nem általánosíttatik, hanem ugynevezett próba kísérletezés tételik.

Az ország tizenkilenc földmivesiskolája közül már ez év őszén három, a jászberényi, kecskeméti és nagykarolyi: kizárólag kiscgazdákat képző iskolákka alakul át s az ily irányu iskolák száma pár éven belül folytatólagosan tizenötöre emelkedik. Ezekben az új típusu kiscgazdák gazdasági iskolájában a nevelés a régi földmivesiskoláktól eltérő, teljesen új tanterv szerint történik.

A tanfolyam tartama, tekintettel arra, hogy itt inkább a már otthon szerzett, meglévő ismeretek kiegészítésére és helyesbítésére van csupán szükség, — hat hónapig tart, október—márczius. A tananyag nagymértékben csokkent oly irányban, hogy a megfelelő szakmabeli kiképzésen kívül általános ismereteket az iskola csak annyiban nyújt, amennyiben az okvetlen szükséges, hogy a kiscgazda az ő gazdasági életét érdeklő ügyekben tájékozott legyen.

A felvétel a tizenhatéves korhoz, irni-olvasni és a négy alapművelettel számolni tudáshoz, erkölcsi bizonyítvánnyal igazolandó kifogástalan előlethez és egészséges testalkathoz van kötve. Hogy a tanfolyam a legszegényebbeknek is hozzáférhető legyen, az iskolák fizetési helyei mellett, alapítványi helyek is

vannak. A fizető növendékek a tanfolyam idejére az oktatásért és teljes el-látásért százkilenczven koronát fizetnek. Tekintve, hogy az ily iskolák száma tizenötöre emelkedik, arányosan kell azt szétosztani az országban. Erdélyre is esni kell néhányra, Marosvásárhelyre a Székelyföld központjára, Brassó meg Nagyszebenbe, Alsó Fehér megyében Nagyenyedre és esetleg más helyre is. De a tizenötöből legalább öt jusson Erdélynek.

A nagyobb földbirtokkal rendelkező öt földmivesiskolát fokozatosan: gazdasági altisztképző iskolává szervezi át a miniszter. Ezek a rimaszombati, a pápai és a lugosi a folyó év szeptemberében már az új tanterv és felvételi feltételek alapján fogja működését megkezdeni. Ezekben az átszervezett gazdasági altisztképző iskolákban a tanfolyam másfél évig tart s a felvétel a huszonkét évhez van kötve. A korminimum azért ily magas, mert a régi földmivesiskolák növendékeinél szerzett tapasztalatok azt bizonyították, hogy a fiatalabb koru növendékek a felügyelői szerepet kellő energiával a legjobb képességek mellett sem tudták viselni. A katonai kötelezettségüknek eleget tett, sőt altiszti fokozatot nyert pályázók a felvételnél előnyben részesülnek. Ezeknél az intézeteknél is vannak alapítványi helyek; a fizetési helyek egy évi díja, mindent beleszámítva, háromszáz korona.

A magyar földmivelésügyi kormányzat mindent elkövet gazdaságunk fejlesztése érdekében, csak aztán a kisbirtokos is emberelje meg magát s éljen szánitással. Mert az az ugynevezett nem számítás, sok tönkremenésnek a kuféje. Ez nálunk kirívó betegség, ugy a kis- mint a valamivel nagyobb birtoknál.

Az ango kiscgazda még a gyufaja kiadását is jegyzi, nálunk ellenben az ilyesmin mosolyognak. Ez a mosoly csinál annyi zavart a kiscgazdák közt! . . . Az állam mindent megtesz az érdekükben, de a számítással való elést senkibe bele nem diktálhatja. Mindenki legyen ura maga magának s ne várjon még ebben is gyamkodást.

(Ü. L.)

POLITIKAI HIREK.

Versecz és Tolnamegye példáját követve, rendre megszólalnak a vármegyék és a városok, hogy a nemzet lelkiismeretét állítsák szembe azokkal, akik a közvéleményre mernek hivatkozni, amikor — a legkülönbözőbb elemek és a legellentétebb elvek összebontolásával — megint pusztán a hatalomért indítottak országrontó hadjáratot. A törvényhatóságok határozataiban maga a nemzet mondja meg a parlamenti ellenzéknek, hogy ilyen politikai üzleti vállalkozások elősegítésére nem hajlandó többé. Tehát maga a nemzet nyilatkozik, hogy a politikai helyzet erőszakos felforgatásával járó tömértelen erkölcsi és anyagi károsodás fejeben nem hajlandó megelegedni annyi rekompenczióval, hogy esetleg hiánytalanul — sőt megszapordva — kapja vissza azokat a „vezéreket“ és „örszemeket“, akiktől tavaly oly őszinte megkönynyebbüléssel szabadult meg.

Nem, a nemzetnek teljességgel semmi kedve ahhoz, hogy ismét koalíciósdit játszsék.

„A nemzet komoly és igazán szabadelvű, a haladást öhajtó elemei — mondotta a miniszterelnök — mihamarább meg fogják formálni véleményüket, hogy melyikünk szolgálja igazán a nemzet érdeket?“

Az ország törvényhatóságainak állásfoglalásában ez a vélemény máris kezd tüntetően határozott alakot ölteni, természetesen a parlamenti többség és a kormány javára.

Legújabbán Pozsony, Baja, Selmeczbánya, Arad, Nagyvarad városok és Somogy, valamint Kisküküllő vármegyék tiltakoztak az obstrukció ellen.

Már megint és újból a nemzet testén annyi sajnó sebet ejtett obstrukció uralja a parlamentet, benitja és akasztja meg annak működését és teszi lehetetlenre az ország és nemzet érdekei szempontjából halaszthatatlan nagyfontosságú kérdések sürgős megoldását.

Már megint izgatják a népet, amitják mindenféle ígérgetéssel. Valahány obstrukciójukat így kezdték és végül rutul becsapták a nemzetet, mikor feltolakodva teünüök kellett volna valamit a nép érdekében.

*

Az ellenzék igyekezetével szemben, hogy a kormány helyzetét zavarosnak tüntesse fel, az események — ugyszólván — óránként újabb adattal szolgálnak, mely ezt a helyzetet szilárdnak és tisztának mutatja, ugy felfelé, mint lefelé.

A korona magatartását mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, mely egy bécsi lapban került nyilvánosságra, hogy a király mielőtt Schönaich hadügyminiszter lemondása fölött döndött, megkérdezte a magyar kormányt, vajjon a hadügyminiszter személyében történendő esetleges változást a maga

helyzete szempontjából hogyan ítélne meg, mire a magyar kormány azt felelte, hogy ilyen változás a magyar parlamenti helyzetet nem érinti. A döntés ekkor vált befejezett tényé.

Egyébként is minden oka megvan a kormánynak arra, hogy a türelem és várakozás politikája mellett kitartson. Ausztriában decemberben előbb semmi esetre sem kerülhet sor a véderőreformra. Semmi sem sürgeti a vita befejezését. Ami pedig az országot illeti, ennek megnyilatkozása a kormány legvérmesebb reményeit is túlhaladja. A vármegyék és városok egymás után a legeléesebben állást foglalnak az obstrukció ellen, sőt Somogyban az történt, hogy még az a kisebbség is, mely a véderő költségei ellen szavazott, az obstrukció elítélését tartalmazó határozathoz ellenkezés nélkül hozzájárult és lehetővé tette az egyhangú határozatot.

Az ország látja, hogy a választói jog kiterjesztésének állítólagos barátai most, amikor a kormány komoly lépést tesz a reform megvalósítására, szinte megvannak ijedve, mert ők tudják, hogy ezen kérdés körül leselkednek az ő összetartozandóságának legnagyobb veszélyei.

A kormánynak valóban könnyű dolga lehetne, ha csak a saját érdekeit nézné, lemondana a választói jog kiterjesztéséről és békét kötne a konzervatívokkal. De a kormány nem az ilyen frivol játékok, hanem halad rendületlenül és szilárdan a maga útján, mely föltétlenül és elmaradhatatlanul a sikerhez vezet.

HIREK.

— **A király születésnapján.** A helybeli református templomban, a több évtizedes rendtartáshoz alkalmazkodva, folyó augusztus 18-án délelőtt 10 órakor O felsége a magyar király születésnapja év-

fordulóján Jancsó Sándor lelkész imádságot tart, miről a közönséget, a polgári és katonai hatóságokat és hivatalokat ezen az uton értesíti a Református Lelkesi Hivatal.

— **Hivatalos lapból.** A pénzügyminiszter Mizesei Árpád dr. nagyváradai p. ü. fogalmazó-gyakornokot a nagyenyedi p. ü. igazgatóságához fogalmazóvá, — a földmivélségi miniszter Szergey József díjt. állatorvos-gyakornokot segélydíjas állatorvos-gyakornokká nevezte ki.

— **Szinészet.** Tompa Kálmán, az erdélyi II. szinikerület új igazgatója társulatával szeptember 2-án mutatkozik be városunk közönségének. Bemutató előadásul Földes Imre „A kuruzsló” cz. színművét játsszák. Az új igazgató kiváló tehetséges színművész, jó, válogatott társulatával bizonyára meglegedésünkre tölti be szép hivatását. A bérletek gyűjtésével Grün Józsefet bízták meg.

— **Zivatar és a villamosvezetékek.**

Folyó hó 11-én délután városunkon átvonuló zivatar több helyt megrongálta a villamos vezetéket. A sétatéri transzformátort többször érte a villámcsapás, a lakatosárugyárnál pedig a villamos motor biztosítékát érte és olvastotta ki. A Ganz-cég sietve javította ki a vezetékeket, hogy az esti világítás el ne maradjon ezen az utvonalon.

— **Humánus rendelet a katonákért.**

A hadügyminiszterium s a magyar honvédelmi miniszter rendeletet küldött a katonai csapatparancsnokoknak, hogy mindaddig, míg az óriási hőség tart, csakis a legszükségesebb gyakorlatokat szabad megtartani.

— **Új bélyegfüzetek.** A jövő hét elején rendkívül praktikus újítást léptet életbe a postaigazgatóság. Huszonnégy tizfilleres bélyegből álló füzeteket bocsát forgalomba, amelyeknek a lapjai perforált bélyegekből fognak állani, a füzet egyes lapjait pedig vékony hártya választja el egymástól, hogy az egymás fölé helyezett bélyegek össze ne ragadjanak. A bélyegfüzetek zsebben, erszényben, tárczában könnyen elhelyezhetők, áruk pedig a bélyegek aránál két fillérrel

drágább lesz, hogy a postaigazgatóság a füzet összeállításának és a fedőlapoknak költségeit megszerezze. A postaigazgatóság, ha újítását a közönség szívesen fogadja, idővel különböző áru bélyegeket fog összeállítani egy-egy füzetbe.

— **Az ideai nagygyakorlatok.** Az Erdélyben állomásozó tizenkettedik hadtest folyó évi mintegy tíz napig tartó nagygyakorlatai folyó hó 24-én veszik kezdetüket. A kolozsvári 62-ik gyalogezred legénysége 24-ig Kolozsvár környékén tartja gyakorlatait és 24-én reggel indul a dél-erdélyi hadtestgyakorlatok színhelyére. Az ezred 26-án és 27-én Marosújváron fog megpihenni és megvárja a behívott tartalékok bevonulását. Az ezred szünet nélküli manőverei folyó hó 31-én. Medgyesén érnek véget. Innen indulnak aztán augusztus 1-én a fogarasi havasok felé körülbelül Szent-Ágotháig és visszafelé. Segesvárnál tartják meg a nagy harcászati gyakorlatot a honvédséggel.

— **A 10 koronás bankjegyek szaporítása.** Az új bankszabadalom érvénybe lépésével tudvalevőleg a 10 koronás bankjegyek szaporítása is kapcsolatban áll. Így remélhetőleg megszűnnek azok a panaszok, amelyekkel a 10 koronások tekintetében állandóan hangoztattak bankkörökben és a kereskedelemben.

— **Egy helyi iparvállalat megnagyobbítása.** Lapunk múlt számában olvastuk a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugyár r.-t. hirdetését. Arról értesíti a Főzönséget, hogy üzemet megnagyobbította és villamos erőre rendezte be. Megtekintettük lapunk nyomdájának üzemet és örömmel emlekezünk meg e nehány sorban a látottakról, melyek igazolják a vállalat életképességét, erősödését és haladását. Az eddigi munkatermeit lényegesen átalakította a vállalat, új irodahelyiségeket és csomagoló osztályt épített; külön van a tágas szedőterem, külön a könyvkötésszet és papírfeldolgozó műhely; a C. osztályban, Vasut-utcai dobozgyárában pedig nagyobb berendezést létesített, különösen higiénikus szempontból fontos javi-

Varsó.

(Utirajz.)

Irja: Molnár Gyula.

Egy szép júniusi reggel vonatunk nagy sebességgel haladt kettős vágányu pályán Varsó felé. Azon éjjel nagy égháború kísérte vonatunkat Oderbergtől Granicza, az orosz-lengyel határ felé. Jól esett ez az időjárás a fülledt, meleg nyári rekkenőség után, mely Budapestről kezdve velünk tartott és csakis a villámoktól megvilágított esős táj hűvössége tudott később kárpótolni a kiállott nagy meleg helyett. Noha magyar földön éreztük magunkat a vonatunkon, mert az oroszok előzékenysége folytán a MÁV. kocsik vittek bennünket egész Varsóig — megis a nagy kényelemnek dacára alig tudtunk aludni kupéinkban, mert izgatott nem az utazás, de a vidék változatossága, az ismeretlen tájak sokasága. Míg egyesek korán pihenni tértek, mások „alsós” vagy „ötös” tarokk mellett igyekeztek agyonütni a hosszú utazás fáradalmait. A kibiczek az egyes partik megvitatásán kívül kitekintve a júniusi esős éjszakába a villámok cikázó fénye mellett gyönyörködtek a sziklás, bercezes vidéket felváltó nagy síkságban. A vasuti vonal sima területeket szel át, jobbról-balról nagy erdei fenyő-erdők lehelnek balszamos illatot, míg a szép zöld erdők színe

csak olykor-olykor tarkítja meg a nyírfák fehéres színárnyalata. Soha annyi nyírerdőt nem láttam, mint ezen az uton. A tűzfát itt ugylátszik a nyír pótoija, mert azokból nagy és csak felméter hosszúságra vágott rakások hevernek a pálya mentén szanaszét.

A vasutat erősen érdeklik a vasuti dolgozók. A szép júniusi reggelen ki-ki korán ébredt és gyönyörködve néztük mint buvik elő a nap a nagy fenyő- és nyírfaerdők háttéréből és már orosz földről üdvözöl bennünket kiránduló magyarokat azzal a verőfenyes mosolytal, mely mintha Lengyelország üdvözletet tolmacsolna.

Reggel 6 órakor vonatunk Skiernewice városka mellett halad el s mint külön vonatot erősen bamulják az utasok, a lengyel vasutasok kalapleemelve üdvözöltek s mi udvariasan viszonzozzuk. A lengyel vasutasok tudják, hogy a MÁV. kocsijai, melyek a warsawa-wieni vonalon eddig sohasem jártak, magyar vasutasokat visznek és így udvariasság dolgában mindenütt igyekeznek kitenni magukat. Asszonyok, leányok, férfiak vegyesen beszélgetnek vonatunk felől, csodálkozza azon a modern fejlődésen, mely abban nyilvánul, hogy ime egy idegen ország vasuti kocsijai haladnak végig az orosz államvasutak igen jól gondozott vonalán. Vajjon miképp lehetséges ez? Egyszerű magyarázata a dolgnak az, hogy Pri-

low s z k y Mihály budapesti orosz főkonzul meleg ajánló levele, külügyminiszteriumunk kedves beleavatkozása folytán tettek velünk az oroszok ilyen kivételt és nyolczvanhárom magyar embert ismeretlenül és szó nélkül áteresztettek a határon Graniczánál, de még úgy, hogy a szigorú vámvizsgálatot is elengedték és udvariasságuk odáig terjedt, hogy nem ébresztettek fel almainkból.

Skjernewice kedves kis városka, mely főleg a három császár találkozásáról nevezetes. Itt kötöttek szövetséget Ferencz József király és császár, ki Granicza felől, az öreg Vilmos császár, ki Thorn felől és a boldogtalan, gyászos véget ért II. Sándor császár, aki Varsó felől egyidőben érkeztek a skjernewice-i találkozó helyre.

A lengyel paraszt, aki korán reggel már künn dolgozott krumplis földjén, erősen megbámulta a szépen robogó vonatunkat, mely füst nélkül haladt pályáján tova Varsó felé. Az orosz mozdonyok petróleum tüzelésre vannak ugyanis berendezve. A mozdonyok fűtve mély bugásszerű. Reggel fel kilencz órakor érkezünk a szerencsétlen lengyel testvereink nagy, hatalmas fővárosába, mely a Visztula folyó mindkét partján igen szép fekvéssel terül el. A wieni pályaudvarról gyönyörű fogatokon hajtottunk a város közepén fekvő Hotel de l'Europe szállodánkba. Utközben megbámultuk a nagy

tásokat eszközöltetett, míg a sokszorosító osztályban a géptermet 8x20 méterre nagyobbítva a modern géptermet mintájára szereltek fel és villamos erőhajtásra alakították át. A 3 fázisú, 6 polusú, 100 voltos 12 HP. erejű villamos motort a Ganz-cég szállította és annak helyi üzemvezető-sége szerelte fel, a transzmissziókat pedig Hegyi János helybeli mű- és géplakatos állította fel. A villamos motor 8 nagy gépet hajt, 2 litografiai könyvomót, 2 betűnyomót, 1 alaksajtót, stanzológépet, 1 vágógépet és 1 közzétűlő gépet; beállításra kerül még több dobozhajtó és vágógép. A kisebb, lábbal hajtható 16 segédgép szintén modern beosztású gépteremben van működésben. A mostani gépüzem mellett 5—100000-ra fokozható a napi példányszám, amik között számtalan fajta előfordul a könyv- és könyvnyomdai, litografiai, dombornyomatu, doboz- és papírnemű stb. munkáknak. Elismerést érdemel a részvénytársaság és igazgatósága, hogy ily szép fejlődésben tartja és vezeti a vállalatot, mely nemcsak városunkra — mint kiváló helyi ipar — jár haszonnal, de elismert vállalat specziális (gyógyszerészeti) dobozmunkái révén egész Magyarországon, sőt a szomszédos külföldre is sok árut szállít. Városunk fejlődő ipara és kereskedelme ezzel is nagy léppel haladt előbbre. Ajánljuk a közönség támogatásába.

— Levélbélyeg helyett készpénz.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara a kereskedői körök kívánsága folytán előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszteriumhoz aziránt, hogy nagyobb tömegű levelek, például reklám körlevelek stb. feladásánál a bélyegek felragasztása helyett a portó készpénzben legyen leróható. Azonkívül kérte a kamara a kincstár által a borítékra nyomtatandó bélyeggel ellátott borítékok meghonosítását.

— **Felakasztott rablógyilkos.** Szalma István 22 éves rablógyilkos, ki a nagyenyedi fegyházban már 6 évet töltött emberölésért és rablásért, pénteken reggel a szegedi Csillagbörtön udvarán felakasztották. Szalma

világias élénk városi forgalmat, nyüzsgést-mozgást. A hosszú kocsisort pedig a szép, tágas utcák mindkét oldalán megálló néző közönség tekintette végig. A lapok már előre irtak a magyarok inváziójáról s így mindenki tisztában volt azzal, hogy kik vagyunk és mi a célunk.

A szállodánkban kapott gazdag reggeli után felzihelőködöttünk a rendelkezésre álló landauerrekbe, melyek elébe oly szép lovak voltak fogva, hogy a budapesti fogatokat bajosan lehetne velők össze is hasonlítani. Ezeket a pompás fogatokat először is a Zamkowy-térre (Palota-tér) hajtattunk, hol a régi lengyel királyok kívül nagyon egyszerű, kopott színezetű, szürkére festett, de belül rendkívül fényes palotája áll. Ezeket a termeket a kormány különös engedélyével néztük meg. A palotát a gazdag masoni herczegek építették és a XVI-ik századon III-ik Zsigmond király tette meg székhelyévé.

A palota nagy háztömb, hatalmas nagy udvarral, a szépen berendezett termek a keleti oldalon terülnek el a Wisla folyóra nézve (Visztula), ezeket most a lengyel tartomány orosz kormányzója lakja, míg a Zamkowy-térre eső nyugati részt a katonai hatóságok foglalják. Szegény árva királyi palota! ahol egykor a gazdag lengyel

István 1903-ban gyilkolt először, amikor a lugosi országúton Borbíró János társával az ut éles köveivel agyonverték Muntján Vincze kiscgazdát és elrabolták 64 koronáját. A lugosi esküdtsek hét évi fegyházra ítélték Szalmát, akit másfél év előtt lecsatottak feltételes szabadságra. Szalma István hazament Makóra, ahol az 1910. karácsony éjszakáján, hogy legyen pénze közeli esküvőjére, baltával és vasvillával agyonverte Juhos György gazdalkodót és kirabolta. A szegedi esküdt-bíróság márczius 18-án ítélt kötel általi halálra, a Kuria nem ajánlotta a királynak az elvetemült többszörös gyilkost kegyelemre.

— **Köszönet.** Alsó-Fehér vármegye tiszttikarának, az önkéntes tüzoltó egyesületnek, jóakaróinak, ismerőseimnek és mindazoknak, kik boldogult ferjem t-metésén fájdalommat részvétükkel enyhítették, gyászom elviseléséhez erőt adtak, őszinte köszönetet mondok. Ö. v. Seman Venczelné.

* **Egészség, remény és boldogság**

három elválhatatlan jó barát, de csak nagyon kevés ember dicsekedhetik azok bírásával. A mértéktelenség az a zsarnok, a ki mind a hármát egy csapásra megsemmisíti. A mértéktelenség meggyöngíti az *emészlőszerveket* és ezzel megzavarja a vérkeringést. Mivel pedig a vér az, ami a táplálék szétoztásáról a test minden egyes részébe gondoskodik, a vérkeringés legesekélyebb rendellenességét az egész szervezet megszenvedti. Ha önnek nem egészséges a vérkeringése, akkor a természetes

Ferencz József-keserűvízben megbizható segítőre talál. Egy adag a reggeli előtt használva, rendbe hozza a gyomrot, a beleket megtisztítja és bőséges friss vért fog alkotni, hogy egészséget, reményt és boldogságot teremtsen. „A valódi Ferencz József”-vizet a jobb fűszerüzletekben és az összes gyógytárakban árusítják.

nemesség rokoko díszben ünnepelte királyt és csipkés, gyémántos, híres szép asszonyok és leányok menuetteztek, kaczerkoddak: most úgy néz ki, mint egy kaszárnya, megtömvé orosz katonasággal. Régi szép idők, hogy eltűntek! Pedig belül a fényes termek remek szép freskókkal vannak ekitve és méretek mellett imponáló hatást tesznek az emberre, a szemelőre. A sok helyiség közül maradandó benyomást tesz az egykori trónterem, a szenatus terme, a kőralaku fehér márvány báliterem izléses gallériáival, a bordeau, kek és sárga női fogadó és boudoirok, melyekben egykor a szép lengyel nők flirtöltek, hasonló színű viragos selyem tapétákkal vannak díszítve és ugyanazon szövetű butorok vannak benne. A falakon az elmúlt évszázadok legendás hősei és királyainak arcképei vannak felaggatva, némelyik oly szomoruan tekint szét az üres termeken.

Gyönyörű betétes tölgyfa parket a lábunk alatt és hogy léptünk néma és csendes legyen, posztó papucsokat adnak a lábainkra. Az egyik terem renoválás alatt áll, mint a vezetők mondja, itt szokta a c.ár képviselője ünnepélyes alkalmakkor fogadni a lengyel nemesség biztonnyal fanyar hódolatát. Az egyik női fogadóteremben látunk egy hatalmas szép alivanyos ezüst

NESTLÉ
gyermeklisztje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomorbetegségek

régbevált tápláléka
50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva

Tiszta alpesi tejet

tartalmaz:
1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

8923—911. alisp. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye központi hivatalai fűtésére szükséges **240 köbméter** száraz **tűzifa** szállítására pályázatot hirdetek.

A fának október 15-ig a megyeház udvarán ölberakva kell lenni.

Az ajánlatban kitüntetendő a fa minősége (esetleg többféle is) és ára. A hántott fának legalább 10 cm. átmérőjűnek kell lenni.

Ajánlatok zárt borítékban „Tűzifa ajánlat” felirattal **folyó évi augusztus 20-ig** a megyei iktatóba adandók be.

A szállítással való megbízás jogát — az árakra való tekintet nélkül — fentartom magamnak.

Nagyenyeden, 1911. évi augusztus hó 7-én.

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

215 1—1

Zongora tanítás.

Kolozsvári conservatoriumot végzett tanítónő **zongora leckét** ad **Rózsa-utca 7. szám** alatt az emeleten. Jelentkezni lehet bármikor ugyanott.

217 1—2

órat, melynek értékét 75.000 rubelre teszik. Különben a gazdag emléktárgyakat az oroszok gondjaikba vettek és elvitték Moszkvából és Szentpétervárra.

A királyi palotának keleti oldalán magas sziklafalra támaszkodó terrasza van, melyről nagyon szép kilátás nyílik a Visztulára és annak a jobb oldalán elterülő szép Práha külváros részére. E terrasza alatt jól gondozott meredélyes díszkert utai vonulnak el, míg rajta ottlétünk alatt simára borított arcu lakások porozták a palota hatalmas szőnyeget és a terrasza kihordott butorait. Innen jól láthatni a Visztula felől elvezető szélrácsosított hatalmas Alexandrowszki vashidját, mely Prága külváros Varsóval köti össze.

Érdekes, hogy e hid magas följárája oly nagy, hogy az oldalán elterülő és alant épült 4—5 emeletes berházak szinte eltörpülnek mellette, az ott járó észre veszi, hogy a gyalogfeljáróról a második és harmadik emeletbe juthatni apró áthidalások segítségével, anélkül, hogy sok lépcsőt kellene megmászni, míg a földszinti lakók a feljáró oldalán levő gyalogösvényről jutnak az alsó helyiségekbe.

(Folytatjuk.)

Alsó-Fehér vármegyei lóteny. bizottsága elnökétől 7978—911. alisp. szám.

41—1911. lóteny. biz. sz.

Hirdetmény.

Alólirott lótenyésztési bizottsági elnök ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszterium adománya folytán **1911. évi szeptember hó 10-én délután 3 órakor Nagyenyeden** a baromvásár-terén ló-díjazást fog tartani.

A díjak következőleg vannak megállapítva:

I. osztály.

Sikerült szopós csikóval bemutatott anyakanczákért:

1. díj	-----	65 kor.
2. "	-----	50 "
3. "	-----	35 "
4. "	-----	15 "
	Összesen	165 kor.

II. osztály.

1—2 éves kancza-csikókért:

1. díj	-----	35 kor.
2. "	-----	25 "
3. "	-----	15 "
4. "	-----	10 "
	Összesen	85 kor.

III. osztály.

3 éves kancza-csikókért:

1. díj	-----	100 kor.
2. "	-----	75 "
3. "	-----	50 "
4. "	-----	25 "
	Összesen	250 kor.

Hidegvérű lovak és csikók a díjazásból kivannak zárva.

A lovak egy évi tulajdonjoga szükség esetén községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolható.

Mének és heréltek a díjazásból kivannak zárva.

Nagyenyed, 1911. évi augusztus hó 6-án.

Br Bánffy Kázmír.
lóteny. biz. elnök.

213 2 2

Eladó paradicsom.

Bármily mennyiségben kapható 5 kilós postakosarakban 140 kor., 25 és 50 kg-os kosarakban kgrammonként 20 fillérért ab Apahida állomás utánvétellel.

Dálnoki **Gaal Péter** nagybirtokos
Köteland, posta: **Alsózsuk**.
214 1—2

Pályázati hirdetmény.

Felmondás folytán megüresedett **vármegyei díjnoki** állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen díjnoki állást óhajtják elnyerni, hogy sajátkezűleg írott pályázati kérvényüket születési anyakönyv: kivonatukkal, iskolai képzettségüket és esetleg eddigi szolgálataikat és alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelve a szolgálatban állók hivatalfőnökjök, a szolgálatban nem állók pedig lakhelyüknek illetékes főispánja útján **1911. évi szeptember hó 10-ig** Alsó-Fehér vármegye alispánjához nyújtsák be.

Ezen díjnoki állás havonta utólagosan kiszolgáltatandó 2 kor. 10 fillér napidíjjal van egybekötve.

Nagyenyeden, 1911. évi július hó 28-án.

Báró Bánffy Kázmír,
alispán.

210 2—2

Iskola-könyvek

írószerek, rajzeszközök, füzetek, írkák legjobb kivitelben kaphatók Nagyenyeden, a Bethlen-kolégiummal szemben

Földes könyvkereskedésében

Birtok eladás.

Marosujvár és Csongva község között az országot mentén egy **56 magyar hold** nagyságú **birtok** szabadkézből eladó.

Venni szándékozók levélben megkeresésre felvilágosítást nyerhetnek.

Czim: Zink, Nyitra, Gyürky-utca 11.
216 1—3

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel értesitem e város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy helyben **Tövis-utca 45. sz.** alatt saját tánctermemben augusztus hó 15-én

Táncziskolát

nyitok, melyben minden újabb tánczot a legmodernebb stílusban tanítok.

Gentri-Boston

magán órákat intelligens úri családoknál úgy csoportok, mint egyes személyek részére szívesen és előnyös feltételek mellett adok.

Iskolai növendékeknek d. u. 5—7., felnőtteknek 8—10 óráig.

Beiratkozni a táncziskola helyiségében a nap bármely órájában lehet és a lakásomon.

Beees partfogást kér tisztelettel

Herlitska Nándor,

okleveles táncztanító (Budapestről).

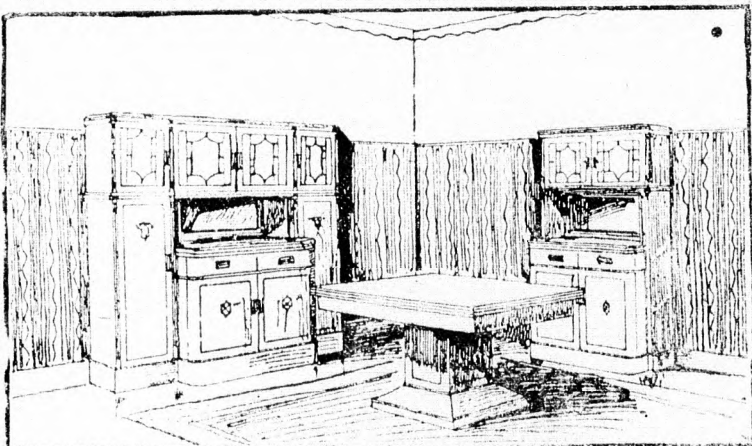
Ugyanott 2 szoba, 1 konyha és 1 kamara kiadó.

215 1—2

BUTOR- RAKTÁR.

KUNSGH ANTAL

épület- és bútorasztalos
NAGYENYED, Rózsá-u.
a vármegyházal szemben.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és rézbutorokban, ugyancsak mindennemű kárpitozott butorokban.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

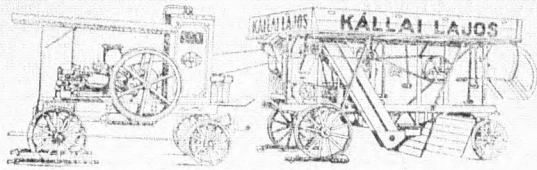
Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégénél **Szentkirály-utca 128.**

44 13—

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

A KÖZTUDATBA ment át,
 hogy csakis

Kállai LAJOS motorgyára

Budapest,

VI., Gyár-u. 28. szám

szallítja teljes jótállás mellett a leghirveesebb
 motorcséplő-készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-fórlapot, melyet ingyen és bármikor küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hirneves motorgyára
 nem tévesztendő össze más Kállai
 nevű kerekeskedő cégekkel!

189 13-25

forduljon minden érdeklődő,
 ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, díszeserjék, fűlevelűek, kerítésnövények,
 boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű
 áru.

európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
 (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Tarsai
 faiskolák és szőlőoltványtelepek

Eladó

a Baromvásártéren egy házastelek kerttel
 együtt, mintegy 300 □-l terjedelmű. Meg-
 tekinthető özv. **Fodor Miklósnénál** Szent-
 király-utca 46. sz.

Értekezhetni Müller Jenő ügyvédi irodá-
 jában.

202 3-3v

Kiadó lakások.

2 szoba, konyha, kamra, pincze, mosó-
 konyha, házhoz hordott ivóvízzel, eset-
 leg villanyvilágítással **kiadó** Felszeg-u.
 15-23. sz. alatt azonnal, olesón.

136 15-21

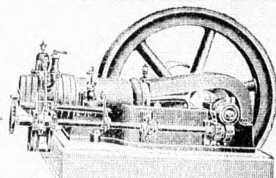
Nyersolaj
 Szivógáz
 Diesel
 Benzin

mótorok

és lokomobilok

mint specialitás:

Föld-
 gáz
 moto-
 rok

Drezdai motorgyár reszv.-társ.
 Németország legrégebb, legnagyobb motor-
 gyára

vezérképviselő:

Gellért Ignác és társa

Budapest, V., Koháry-utca 4.
 (Alkotmány utca sarok.)

Kedvező fizetési
 feltételek.

Messzemenő
 jótállás.

189 4-26

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke

600.000

korona.

Az intézet hivatalos órái
 hétköznapokon:
 délelőtt 9-12 óráig,
 délután 3-4 óráig.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő
 kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénz-
 intézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéke-
 ket kevés őrzési díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb
 feltételek mellett számítol le.

Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett
 fogad el.

Tartalékalap

400.000

korona.

Üzletfeleink részére
 telefon bevezetve
 14. szám alatt.

47 1-

FIGYELEM!
"AIDA" VERGE és "BLUE STAR" CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
 :- ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :-

Értesíti a t. közönséget

A

NAGYENYEDI

Könyvnyomda és Papíráru gyár r.-t.

hogy üzemét új gépekkel, felszerelésekkel, új helyiségek építésével megnagyob-
bitotta villanyerőre rendezte
és be.

Gyártmányait, dobozárait, papírneműit,
kő- és könyvnyomdai, és dombornyomatu
munkáit sokkal gyorsabban és jóval kedvezőbb áron állítja elő új üzemátalakításával.

Különösen ajánlja címkegyártmányait: u. m. sör-, bor-, borviz-,
gyógyszerkülönlegességek, gyári, ipari és kereskedelmi árucik-
kek címkéit, melyekből naponként 300-350 ezret képes előállítani.

Továbbá könyvkötészetét, papírfeldolgozó
műhelyét ajánlja a t. közönség figyelmébe.

Legjobb ajándék

a tartós
és olcsó

hazai szóttésáru

Arjegyzéket ingyen s bérmentve küld:
Lingner György szövőgyára Nagyenyed

Mosó-, vasaló és tisztító-intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

mosó-, vasaló és tisztító-intézetemet

Viz-utca 6. sz. alól

Tövis-u. 16. sz. alá helyeztem át.

Elvállalok mindennemű férfi- és női ruhák, továbbá női kelengyék és kézimunkák tisztítását jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség további szíves pártfogását kéri tisztelettel

Izsó Istvánné.

Nagyenyed,

Tövis-u. 16. sz.

LAPP HENRIK ^{fele} MÉLYFŰRÁSOK magyar részvénytársasága BUDAPESTEN

Jroda: Gyár:
V. Balthory-utca 3. | X. Kőbányai út 4y.
Telefon: 114-16 (Hatergombaj) Telefon: 157-72

ELVÁLLAL
MINDENMÉLY FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciák!

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balászfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a
temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díj-
al, a „Grand prix“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a czég vignettája az
üvegen rajta van!

104 1-

A városi jéggyár

összes jégtermelésének eladásával

Winkler János kereskedése

bizatolt meg, mely elfogad előjegyzéseket naponkénti szolgáltatásra táblánként 30 fillér árban.

Előjegyzésen kívül egy tábla ára 40 fillér.